

Nieuwe functionaliteiten toegevoegd

Er zijn vanaf maandag 16 maart verschillende nieuwe functionaliteiten aan VeleHanden toegevoegd die meer inzicht geven in de statistieken, ook zijn er verbeteringen gemaakt voor invoerders en controleurs.

Het VeleHanden projectteam van Picturae is de afgelopen periode samen met de VeleHanden gebruikersgroep druk bezig geweest met het ontwikkelen van nieuwe functionaliteiten naar aanleiding van de gebruikersbijeenkomst die 16 oktober 2014 bij de Universiteit Utrecht werd georganiseerd. Het VeleHanden team is dankbaar dat de leden van de gebruikersgroep de nieuwe functionaliteiten de afgelopen periode hebben getest. Inmiddels is alle feedback van de gebruikersgroep verwerkt. Dit betekent vanaf vandaag, maandag 16 maart 2015, de eerste nieuwe functionaliteiten op de website zijn te gebruiken. Welke functionaliteiten zijn er toegevoegd?

Algemene vernieuwingen

- Statistieken
- Vrouwelijke schermafbeelding
- Instructies foto beschrijvingsprojecten

Vernieuwingen voor controleurs

- Hoofdlettergevoeligheid aanpassen bij controle
- Tussentijds bewaren
- Tussentijds bewaren bij controle
- Verbetering knop 'verwijder aanpassingen'

Toekomstplannen

- Invoer- en controlescherm
- Puntenoverzicht
- Statistieken
- Te moeilijk
- Zoeken door berichten

Lees direct het volledige [nieuwsbericht!](#)

Nieuw project op VeleHanden

Vanaf 17 maart biedt Het Utrechts Archief bijna 35.000 scans van bevolkingsregisters van de stad Utrecht uit de periode 1900-1912 op www.velehanden.nl aan om te indexeren. Doet u mee?

Als u voldoende Velehanden punten heeft, kunt u deze inwisselen voor hoge-resolutie scans uit de Beeldbank van Het Utrechts Archief of een publicatie over de Utrechtse geschiedenis.

Op dit vrolijke groepsportret ten huize van Johannes Antonius Moesman (1859-1937) zien we de bekende fotograaf, graficus en tekenaar Moesman omringd door familieleden. In het bevolkingsregister van Neude 7bis lezen we dat Moesman hier vanaf 1905 woonde met zijn vrouw, zoon, dochter en zuster. Inwonende (schoon)moeders, broers en zussen duiken overigens veelvuldig op in deze bevolkingsregisters, evenals inwonende studenten.

Wilt u meedoen? Op donderdagmiddag 9 april bent u van 15 tot 17 uur van harte welkom bij Het Utrechts Archief aan de Hamburgerstraat 28 te Utrecht voor een kennismakingsbijeenkomst. Deze middag staat tevens in het teken van het project Doop-, Trouw-, en Begraafboeken van de stad en provincie Utrecht. S.v.p. aanmelden via: secretariaat@hetutrechtsarchief.nl

Paupers in kaart

Binnenkort begint een nieuw project: Paupers in kaart. Bent u één van die miljoen Nederlanders die een voorouder heeft in de Koloniën van Weldadigheid? Veel nazaten gaan op zoek naar het lief en leed van hun arme voorouders. De brieven in het archief van de Maatschappij van Weldadigheid geven een schat aan informatie over het leven van gewone mensen. Binnenkort kunt u meehelpen die gegevens vindbaar te maken.

Geslaagde aftrap van project Vele Handsen Bevolkingsregisters Steenwijkerland!

24 februari 2015 is het project 'Bevolkingsregisters gemeentearchief Steenwijkerland 1826-1939' officieel van start gegaan met het invoeren van de eerste gegevens door wethouder Wim Brus. Dit gebeurde onder het toezien van onze eigen groep enthousiaste vrijwilligers en de pers. Na een korte

presentatie over het project, was het dan zo ver: het invoeren van de eerste namen. Andries Froklage (1816) en zijn vrouw Margje Lampe (1818) uit Oldemarkt hadden de eer als eerste te mogen worden ingevoerd. Na afloop was er uiteraard tijd voor een kop koffie of thee met wat lekkers. Een zeer geslaagde start!

We zijn inmiddels enige tijd live met ons project. En wat wordt er enthousiast ingevoerd! Op 10 maart bereikten we het mooie aantal van 100 deelnemers. Ook werd op deze dag de 10 % gehaald. Mooie cijfers! Hartelijk dank voor jullie inzet.

Martine de Boer
Caroline Vuursteen
Roel Lensen

Project 'Ja, ik wil!' halverwege!

Het project 'Ja, ik wil!' doorbrak op 9 maart 2015 de 50%-grens. Na iets meer dan een jaar is dus inmiddels de helft van alle scans ingevoerd en gecontroleerd: meer dan 47.500 ondertrouw-inschrijvingen zijn inmiddels (dubbel) ingevoerd en gecontroleerd.

Om dit te vieren, bood de projectgroep de deelnemers afgelopen 7 maart een [rondwandeling door Amsterdam](#) aan, afgesloten met een bezoek aan een brouwerij in de historische Amsterdamse binnenstad. Maar ook voor de rest van 2015 staan er al weer plannen op stapel: doe mee met de [spoedcursus \(1 avond\) Paleografie](#) (let op: er is nu een [extra avond voor gevorderden](#), of kom langs op één van de publiekslezingen: in september houdt bijvoorbeeld hoogleraar en AKO-prijswinnaar [Frits van Oostrom een lezing](#) speciaal voor de deelnemers aan het project 'Ja, ik wil!'. Nieuwsgierig geworden? Lees alles hierover op onze [website](#).

Au!

Het project Volgende Patiënt! nadert de 75% voltooiing en het wordt alleen maar beter! De registers die we nu invoeren bevatten een 'leuk' extraatje: een beschrijving van de ongelukken die iemand met spoed op de verbandafdeling

deden belanden. Zo weten we nu van sommige patiënten niet alleen de aard van de verwonding, maar ook exact wat er was gebeurd en op welke straathoek. Dit zijn vaak bijzonder tragische verhalen – zoals van de vuurwerkmaker Emmelot, die met huis en kinderen de lucht in vloog en binnen twee dagen overleed – maar andere omschrijvingen werken, ondanks de diepe ellende die ermee gepaard ging, op de lachspieren. We delen ze daarom graag op het forum.

Veel mannen komen in het gasthuis terecht na een bedrijfsongeval; in fabrieken en bij de bouw van stations, bruggen en nieuwe woonwijken als de Pijp. Vrouwen lopen vaker brandwonden op met petroleumlampen, of vallen uit het raam van een bovenverdieping bij het ophangen van de was. Binnen- en buitenlandse zeelieden vallen tussen wal en schip of in een luik tijdens het laden en lossen. Ook op straat is het gevaarlijk en vinden er ongelukken plaats met allerhande karren, koetsen of de omnibus. En net als tegenwoordig gaat het wel eens mis met wapens of alcohol.

Een kleine bloemlezing van de meer bijzondere gevallen die we eind van de negentiende eeuw aantreffen op de Verbandsafdeling van het Binnengasthuis:

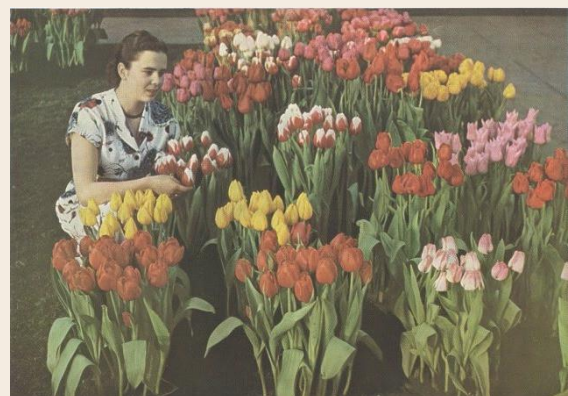
- In een beschonken toestand uit een herberg op het Damrak geworpen, daarna door een omnibus overreden, waardoor een vinger der linkerhand verbrijzeld.
- Op de Botermarkt door een Lijkwagen overreden, waardoor haar linkerbeen gekneusd
- Door de kasteleines in een tapperij met een bierglas een verwonding in het aangezicht toegebracht.
- In het Circus O. Carré, door een buffel in den onderbuik gestoten, waardoor verwonding bekomen.
- In zijn woning door het breken van de onderlagen in de bedstede in een kelder gevallen, waardoor een rib gebroken.

- In de Broodfabriek Ceres door een krukas gegrepen, een slag mede rondgegaan, en vervolgens tegen den muur geworpen, waardoor inwendig ernstig beledigd.
- Door den vader verlaten in de 3 Kemphaantjes op de Nieuwmarkt.
- Van de Westertoren gevallen, waardoor schedel gebroken.
- Op Pampus door het springen van een geweer zijn linkerhand en een gedeelte der voorarm afgeschoten
- In haar kosthuis slagen op het hoofd en in het aangezicht gekregen, waardoor verwonding bekomen
- ten huize van den Photograaf Kuijer Westermarkt met eene brandende kaars in aanraking gekomen met een doos schietkatoen en door het ontploffen daar van aan hoofd en armen brandwonden bekomen
- Bij een volksoploop in de Lindenstraat door een geweeschot aan den rug verwond (Dit waren slachtoffers van het Palingoproer van 25 en 26 juli 1886!).

Lees mee op het forum

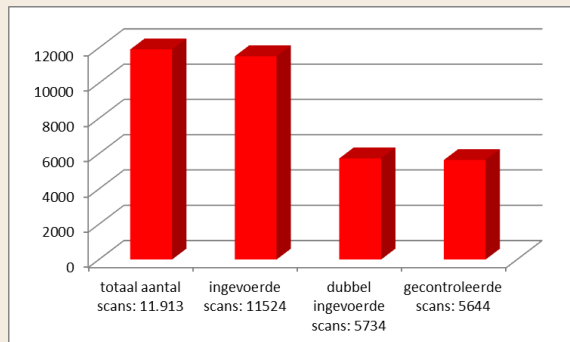
Nieuwsbrief lidmaten, maart 2015

Een dame poseert bij een perk met tulpen tijdens de Westfriese Flora in Bovenkarspel, 1955. (Westfries Archief, Beeldbank, fotonr. 12058(2))

Langzaam wordt het weer een beetje lente. We wensen u alvast prettige paasdagen toe. En weer is er een mijlpaal bereikt: 60% van het project is afgerond!

Feiten en Cijfers

- 290 deelnemers
- 95 boeken zijn afgerond en op internet geplaatst
- meer dan 257.500 personen zijn ingevoerd

(stand van zaken op 16-03-2015)

De invoer is afgelopen maand wat ingezakt. Er is een groei van 2% geweest.

Top Tien Voornamen en Patroniemen

Nu het project ruim over de helft is, is het leuk om eens naar de bulk van gegevens te kijken om te zien of daar interessante of grappige conclusies uit getrokken kunnen worden. Bijvoorbeeld over de voornamen. Welke voornamen komen het meeste voor? Voor de heren blijkt dat Jan te zijn. Deze naam komt tot nu toe 7295 keer voor. Op een mooie tweede plek staat de hoogst genoteerde vrouwen naam: Trijntje. Deze naam komt 5646 keer voor. De rest van de top tien voornamen uit de lidmatenboeken ziet er als volgt uit:

3	Pieter	5513
4	Grietje	3550
5	Cornelis	3532
6	Maartje	3265
7	Antje	3166
8	Geertje	2922

9	Klaas	2865
10	Dirk	2479

In deze top tien is geen rekening gehouden met spellingsvarianten of met meerdere varianten. Tellen we bijvoorbeeld ook namen zoals Jan Cornelis, Jan Klaas, Jan Willem etc. mee dan komt de naam Jan 7656 keer voor. Andere namen uit de top 10, zoals Cornelis, Klaas en Dirk, eindigen waarschijnlijk hoger wanneer ook de spellingsvarianten worden meegeteld.

Kijkend naar de patroniemen is het niet verrassend dat Jans eindigt op de eerste plek met 2533 vermeldingen. Gevolgd door Pieters met 1660 vermeldingen. Hierna volgen Jansz (1543 vermeldingen), Jacobsz (1008 vermeldingen) en Cornelis (822). Tellen we alle vormen van Jans bij elkaar op, dus ook Jansz, Janssoon, Jansdogter etc, dan komt het patroniem gebaseerd op Jan 4993 keer voor. Het mag duidelijk zijn, Jan was een zeer populaire voornaam.

Een nieuwe controleur

Zo af en toe krijgen we een nieuwe controleur in onze ploeg. Sinds kort is een collega van het WFA ook controleur geworden voor het lidmatenproject in Vele Handen. Ans draait ook studiezaaldiensten, ze stelt zich hier voor:

“Sinds enige tijd ben ik enkele dagdelen werkzaam in het Westfries Archief in de studiezaal. Erg leuk om te doen, want je komt in aanraking met vele en diverse mensen. Veel genealogen, mensen die hun stamboom uitzoeken, maar ook mensen die een bouwtekening willen zien van hun woning. Of mensen die met een bepaald onderzoek bezig zijn.

Op die manier kom ik ook in aanraking met oude stukken, papieren, boeken enz. En daar krijg ik altijd een soort “opgewonden” gevoel van. Dan zou ik willen dat er een tijdsmachine bestond

waardoor je ècht een kijkje in het verleden zou kunnen nemen.

Het is niet altijd even druk in de studiezaal en dan heb ik tijd om bezig te zijn met het lidmatenproject van Vele Handen. Ook dat vind ik heel leuk om te doen. Elke keer weer spannend wat een volgende pagina brengt.... Ik vind oude handschriften prachtig. Soms is het echt een puzzel, maar dan ineens zie je wat er staat, of niet.... En soms ben je net aan een handschrift "gewend", dan komt er weer een ander, met weer andere eigenaardigheden.

En dan het aspect van met zijn allen een klus klaren, ook dat vind ik erg leuk. De naam Vele Handen is natuurlijk ook niet voor niets gekozen. Ik ben blij dat ik een bijdrage mag leveren aan dit mooie project."

Ans Schoorlemmer

Wissel uw punten in, nu ook voor boeken!

Heeft u ook al aardig wat punten verdiend met het invoeren of controleren?

Wissel ze dan eens in. Hier

<http://www.westfriesarchief.nl/over-ons/vele-handen/vele-handen> kunt u bekijken wat u voor uw punten kan krijgen. Naast een afbeelding uit de beeldbank, een usb-stick of een memoryspel kunt u nu ook een boek uitkiezen. Er zijn drie titels beschikbaar, *Met snee jagt en kake van wint* (over het leven en werken in dienst van de VOC kamer Enkhuizen), *Canon van West-Friesland* (de Westfriesse geschiedenis in 29 vensters) en *Pittige Moide* (Westfriesse vrouwen vertellen over hun leven in de 20^e eeuw). Elk cadeau heeft een bepaalde waarde in punten. Op de website van Vele Handen kunt u een coupon aanmaken met het benodigde aantal punten. Log in op Vele Handen en klik dan op uw naam naast 'mijn profiel', rechtsboven in beeld. Klik op de tab 'puntenoverzicht', hier kunt u vervolgens de coupon aanmaken. Op de website van

het WFA (gebruik de bovenstaande link) kunt u vervolgens de coupon verzilveren.

Weetjes uit de Lidmatenboeken

Tijdens het invoeren kunt u iets bijzonders aantreffen. Een grappig verhaal, een opmerkelijke gebeurtenis of iets ontroerends. Laat het ons weten!

Stuur een mailtje naar:

vrijwilligers@westfriesarchief.nl of zet uw vondst in het veld 'opmerkelijk' tijdens het invoeren. En wie weet komt u uw vondst volgende keer tegen in de nieuwsbrief.

Veel schrijfwerk

Een belangrijke taak van de predikant was het bijhouden van de administratie, zoals de kerekeradsnotuelen, lidmatenlijsten en inschrijvingen van geboorte en huwelijk. Vaak had de predikant, vooral in de grotere plaatsen, hulp van de koster of de schoolmeester. Maar in de kleinere dorpen stond de predikant er waarschijnlijk vaak alleen voor. De predikant van Oosterblokker hield in zijn register (DTB Oosterblokker 3) de doopen en trouwinschrijvingen en lidmatenlijsten keurig bij. Wellicht had de predikant van Oosterblokker ook geen hulp-in-de-boekhouding. Want aan het einde van het lidmaten boek verzucht hij in dichtvorm het volgende:

*Veel te schrijven, is een last
som wijl is daar niet aan vast
daarom seg ik tot besluyt
is scheid van dit schrijven uijt*

Vluchtelingen

Op 25 juni 1677 maakte de predikant van Spanbroek een aantekening in zijn register. Die dag werd een bedrag van 6 gulden en 6 stuivers betaald aan 'Ludoricus de Tarquini prins Marquis van Viterbio du Spoleto, ridder van de koninklijk order van Portugal en Mevrouw Anna Theresia van Mechelen zijn huijsvrou, om de gereformeerde godsdienst vluchtende en in armoede vervallen.'

Ludoricus de Tarquini en zijn vrouw waren gevlucht uit het katholieke Portugal. Waarschijnlijk zochten ze een veilig heenkomen in het gereformeerde Holland. Het Portugese paar was zo verarmd dat de kerken om geld vroegen. Het is niet bekend wat er van ze geworden is. Een zoekopdracht via Google leverde helaas niets op. Wie weet waar de Portugese ridder en zijn vrouw uiteindelijk zijn terechtgekomen? We horen het graag!

*Sanne Maasbach
Tamara Tesselaar-Groot
Frans Hoving*
